

การขนส่งสินค้าจากไทยไปจีน

ปัจจุบันจีนเป็นตลาดส่งออกสำคัญอันดับ 3 ของไทย รองจากสหรัฐฯ และญี่ปุ่น และเป็นแหล่งนำเข้าสำคัญอันดับ 2 ของไทย รองจากญี่ปุ่น ขณะที่ไทยเป็นตลาดส่งออกอันดับ 13 ของจีน และเป็นแหล่งนำเข้าอันดับ 8 ของจีน สำหรับการขนส่งสินค้าจากไทยไปจีนมีหลายเส้นทาง เนื่องจากจีนเป็นประเทศที่มีพื้นที่กว้างใหญ่มาก ทำให้การเลือกเส้นทางขนส่งสินค้าขึ้นกับระยะทาง ต้นทุนการขนส่ง และเมืองปลายทางของสินค้านั้น ๆ ด้วย ซึ่งส่วนใหญ่ราว 80% ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด จะส่งผ่านทางมณฑลกว่างตุง มณฑลเจียงซู และเทศบาลนครเซี่ยงไฮ้ เนื่องจากเป็นศูนย์กลางการขนส่งและกระจายสินค้าที่สำคัญของจีน

สำหรับเส้นทางขนส่งสินค้าจากไทยไปจีนซึ่งเป็นที่นิยม มีดังนี้

การขนส่งทางน้ำ

- การขนส่งทางทะเล สินค้าไทยส่วนใหญ่ทั้งอาหารทะเล (อาทิ กุ้งและปลาแช่แข็ง) สินค้าเกษตร (อาทิ ข้าว ยางพารา ผลไม้สดและแห้ง) สินค้าวัตถุดิบ (อาทิ พลาสติกและผลิตภัณฑ์) รวมถึงสินค้าอุปโภคบริโภค (อาทิ เครื่องใช้ไฟฟ้า อาหารสำเร็จรูป เสื้อผ้าสำเร็จรูป) นิยมขนส่งทางเรือเดินทะเล โดยเริ่มจากท่าเรือแหลมฉบัง/ท่าเรือกรุงเทพ มายังท่าเรือสำคัญต่าง ๆ ในกว่างตุง เจียงซู และเซี่ยงไฮ้ โดยสินค้าไทยที่ขึ้นผ่านท่าเรือในมณฑลดังกล่าว สามารถขนถ่ายไปยังมณฑลใกล้เคียงอีกต่อหนึ่ง อีกทั้งยังมีระบบโลจิสติกส์ที่เปรียบพร้อม มีเครือข่ายคมนาคมขนส่งครบวงจรและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถเชื่อมต่อไปยังมณฑลอื่นได้สะดวก ทั้งทางบก ทางน้ำ

สำหรับท่าเรือสำคัญของแต่ละมณฑล อาทิ Guangzhou Port ที่ตั้งอยู่บริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียง (Pearl River Delta : PRD) ในกว่างตุง ซึ่งสามารถเชื่อมต่อกับเขตบริหารพิเศษฮ่องกงและมาเก๊า และท่าเรือกว่า 300 แห่ง ใน 80 ประเทศทั่วโลกได้ Lianyungang Port ในเจียงซู ซึ่งมีขนาดใหญ่ติดอันดับ 1 ใน 10 ของท่าเรือทั้งหมดในจีน โดยคาดว่าภายในปี 2551 จะสามารถรองรับการขนถ่ายสินค้าได้ราว 3 ล้าน TEUs (Twenty-Foot Equivalent Unit : หน่วยเทียบเท่าตู้คอนเทนเนอร์มาตรฐานความยาว 20 ฟุต) และ Shanghai Port ได้รับการจัดอันดับว่าเป็นท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดในโลก และมีปริมาณขนถ่ายสินค้าด้วยตู้คอนเทนเนอร์มากเป็นอันดับ 3 ของโลก เป็นต้น

นอกจากนี้ ไทยยังอาจขนส่งสินค้าผ่านท่าเรือหลักของเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วงหรือกว่างซี (Guangxi) ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากไทยไม่มากนักเมื่อเทียบกับท่าเรือในมณฑลอื่น ๆ ของจีน โดยมีระยะทางประมาณ 1,400 กว่าไมล์ทะเล (ประมาณ 2,600 กิโลเมตร) ทั้งนี้ กว่างซีเป็นมณฑลเดียวทางตะวันตกของจีนที่มีทางออกทะเล ทำให้เหมาะต่อการเป็น Gateway สู่มณฑลตอนในทางภาคตะวันตกของจีนซึ่งไม่มีทางออกทะเล รวมทั้งยังเป็น Gateway สู่กลุ่มอาเซียน เนื่องจากกว่างซีมีพรมแดนด้านตะวันตกเฉียงใต้ติดกับเวียดนาม อีกทั้งยังมีถนนไฮเวย์และทางรถไฟเชื่อมไปยังเวียดนามได้อีกด้วย

เส้นทางขนส่งสินค้าทางน้ำระหว่างไทย-จีน

ท่าเรือเหลียนหยุนกั่ง
รองรับการขนถ่ายสินค้าได้
72 ล้านตันต่อปี

ท่าเรือเซี่ยงไฮ้
รองรับการขนถ่ายสินค้าได้
445 ล้านตันต่อปี

ท่าเรือกว่างโจว
รองรับการขนถ่ายสินค้าได้
250 ล้านตันต่อปี

การขนส่งผ่านแม่น้ำโขง

- การขนส่งผ่านแม่น้ำโขง เป็นเส้นทางการขนส่งสินค้าที่สำคัญของไทยกับจีนตอนใต้ โดยขนถ่ายจากท่าเรือเซี่ยงไฮ้ จ.เซี่ยงไฮ้ ไปยังพม่า สปป.ลาว เข้าสู่มณฑลยูนนาน (ขนถ่ายสินค้าขึ้นที่ท่าเรือชื่อเหมา จิ่งหงเหมิงห่าน และกวนเหลย) ซึ่งมีระยะทางห่างจากไทยเพียงราว 300 กว่ากิโลเมตร ใช้ระยะเวลาจากไทยไปจีนประมาณ 2-3 วัน และจากจีนมาไทยประมาณ 1-2 วัน ปัจจุบันนิยมใช้เส้นทางนี้ขนส่งลำไย ยางพารา ข้าว ไปยังจีน ทั้งนี้ หลังจากที่สินค้าขนถ่ายเข้าสู่ยูนนานแล้ว จะสามารถขนส่งกระจายต่อไปยังมณฑลตอนในของจีนได้ทั้งทางถนน และทางรถไฟ อย่างไรก็ตาม การขนส่งผ่านเส้นทางดังกล่าวยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกในการขนถ่ายและขาดความพร้อมเรื่องระบบคลังสินค้า รวมทั้งยังมีข้อจำกัดในเรื่องขนาดของระวางเรือ อีกทั้งยังมีเกาะแก่ง และความคดเคี้ยวของแม่น้ำ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเดินเรือผ่านเส้นทางดังกล่าว

การขนส่งทางถนน

มีเส้นทางขนส่งสำคัญตามการพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor)^{1/} ซึ่งเชื่อมโยงไทย-พม่า/ สปป.ลาว-จีน 2 เส้นทาง คือ

^{1/} เป็นแผนงานพัฒนาตามโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS) ซึ่งประกอบด้วย 6 ประเทศ คือ ไทย พม่า สปป.ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน (ยูนนานและกว่างซี)

เส้นทางขนส่งสินค้าทางถนนระหว่างไทย-จีน

1. เส้นทาง (R3E)^{2/} จากไทย - สปป.ลาว - จีน เริ่มต้นจาก อ.เชียงของ จ.เชียงราย - ด่านห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว (สปป.ลาว) ผ่านแขวงหลวงน้ำทา (สปป.ลาว) ไปสิ้นสุดที่บ่อเต็นของ สปป.ลาว ซึ่งติดกับชายแดนประเทศจีนที่บ่อหาน (ยูนนาน) ระยะทางประมาณ 254 กิโลเมตร (หรือเรียกว่าเส้นทาง R3E) ขณะนี้เส้นทางนี้อยู่ระหว่างการก่อสร้าง ซึ่งปัจจุบันเส้นทางดังกล่าวยังมีความล่าช้าในการขนส่งในช่วงข้ามแม่น้ำโขงบริเวณ อ.เชียงของ จ.เชียงราย ข้ามไปยังด่านห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว เนื่องจากต้องรอคิวแพรรทุกุรถขนส่งสินค้าข้ามฝั่ง อย่างไรก็ตาม คาดว่าหลังจากการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงบริเวณ อ.เชียงของ จ.เชียงราย ข้ามไปยังด่านห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว แล้วเสร็จภายในปี 2554 เส้นทางดังกล่าว จะเป็นเส้นทางขนส่งและกระจายสินค้าที่สำคัญ ระหว่างไทยกับมณฑลทางตอนในของจีน เนื่องจากสามารถขนส่งระหว่างกรุงเทพฯ - Kunming^{3/} ได้ภายใน 24 ชั่วโมง

2. เส้นทาง (R3W) จากไทย - พม่า - จีน เริ่มต้นจาก อ.แม่สาย จ.เชียงราย ผ่านท่าขี้เหล็ก (พม่า) - เชียงตุง (พม่า) - เมืองลา (ยูนนาน) ระยะทาง 253 กิโลเมตร ปัจจุบันเส้นทางสายนี้ก่อสร้างเสร็จแล้ว แต่ไม่นิยมใช้เส้นทางนี้สำหรับขนส่งสินค้ามากนัก เนื่องจากถนนบางช่วงมีความสูงชันมากและมีค่าใช้จ่ายผ่านทางสูง จึงใช้เพื่อการเดินทางและการท่องเที่ยวเป็นหลัก

การขนส่งทางอากาศ

ในปี 2549 จีนมีท่าอากาศยานทั่วประเทศ 486 แห่ง ซึ่งเป็นผลจากที่รัฐบาลจีนมีการลงทุนในโครงการก่อสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการบินต่าง ๆ ทั้งท่าอากาศยาน เครื่องบิน อย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการจราจรทางอากาศ (Air Traffic) ของจีนซึ่งมีอัตราการขยายตัวสูงที่สุดในโลก สำหรับท่าอากาศยานที่สำคัญของจีน อาทิ

^{2/} อ้างอิงชื่อตามธนาคารแห่งประเทศไทย ขณะที่กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคมใช้ชื่อว่า "เส้นทาง R3A" ส่วนที่ระบุในแผนที่สากลใช้ชื่อว่า "เส้นทาง "A3E"

^{3/} เส้นทางถนนที่เชื่อมระหว่างเมืองคุนหมิง-กรุงเทพฯ เป็นที่รู้จักในอีกชื่อหนึ่งว่า "เส้นทาง คุน-มาน กงลู" ซึ่งย่อมาจาก "Kunming-Mangu Gong Lu" เป็นภาษาจีนหมายถึง "เส้นทางคุนหมิง-กรุงเทพฯ"

The New Baiyun International Airport เป็นท่าอากาศยานนานาชาติที่ใหญ่ที่สุดของจีน ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของจีน ในเมืองกว่างโจว เมืองหลวงของกว่างตุ้ง ปัจจุบันเปิดใช้เฉพาะเฟสแรก ซึ่งสามารถรองรับผู้โดยสารได้มากถึง 27 ล้านคนต่อปี และรองรับการขนถ่ายสินค้าได้ 1.2 ล้านตันต่อปี โดยคาดว่าท่าอากาศยานดังกล่าวจะสามารถรองรับผู้โดยสารได้เพิ่มขึ้นเป็น 80 ล้านคนต่อปี และรองรับการขนถ่ายสินค้าได้ 2.5 ล้านตันต่อปี เมื่อการก่อสร้างเฟส 2 แล้วเสร็จในปี 2553

The Shanghai - Pudong International Airport เป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าทางอากาศที่สำคัญด้านชายฝั่งตะวันออกของจีน ตั้งอยู่ในเขตผู้ตง ของเซี่ยงไฮ้ ปัจจุบันเปิดใช้เฉพาะเฟสแรก ซึ่งสามารถรองรับผู้โดยสารได้มากถึง 20 ล้านคนต่อปี และรองรับการขนถ่ายสินค้าได้ 2.2 ล้านตันต่อปี โดยคาดว่าท่าอากาศยานดังกล่าวจะสามารถรองรับผู้โดยสารได้เพิ่มขึ้นเป็น 80 ล้านคนต่อปี และรองรับการขนถ่ายสินค้าได้ 5 ล้านตันต่อปี เมื่อการก่อสร้างเฟส 2 แล้วเสร็จในปลายปี 2550 นอกจากนี้ รัฐบาลจีนยังมีแผนจะพัฒนาท่าอากาศยานแห่งนี้ให้เป็น Transportation Hub ของเอเชีย ภายในปี 2563 ด้วย

ส่วนเศรษฐกิจต่างประเทศ ฝ่ายวิชาการ
กันยายน 2550